

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 8.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoe 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Disma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadar»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Radnički pokret u Austriji.

Radničko odaslanstvo pred ministrima.

Izjave Ministra predsjednika vit. Seidlera i drugih ministara.

BEČ, 20. Osim saopćenja radnicima nijesu ni danas izlazile nikakve novine. U saopćenjima objavljuje se izvještaj o pregovorima radničkog odaslanstva sa vladom, koji su se jučer vodili u ministarskom salonu Zastupničke Kuće i u kojima su učestvovali ministar predsjednik Seidler, ministar za prehranjuvanje Höfer, ministar unutrašnjih posala Toggenburg, ministar za zemaljsku obranu Czapp te predstavnici radnika, koje su predvodili zastupnici Adler, Seitz, Renner, Domes i Hanusch.

Dosljede kratkog govora zast. Seitza, ministar predsjednik vit. Seidler reče, da u današnje ozbiljno doba, koje osobito zahtijeva tjesno, složno skupno djelovanje svih snaga kojima je dobra država, vrlo se raduje, što može da stupi u neposredni dodir sa predstvincima radnika. Vlada hoće da se o svim pitanjima, kojih se odaslanstvo dotaklo, izrazi sasvim iskreno i jasno, te misli, da je stajalište na koje je vlada u pojedinim pitanjima stupila, takovo, da će ga radnici primiti sa pouzdanjem i pristajanjem.

Što se najprije tiče pitanja o miru, to ministar predsjednik može da se ovako izjaviti: Najvruća je želja Veličanstva, da se rat čim prije dokonča časnim mirem. Prema ovim intencijama Veličanstva Cesara i povodeći se za pravcima njegove politike, koje je on već više putao objavio, c. i k. Vlada je učinila sve što je u njenoj vlasti bilo, i učinice i u buduće sve što joj bude moguće, da se čim prije dogeđe do općeg mira. Ako je danas moguće samo odjeliti mir, to su to da odgovorne vlasti Entente, koje su odlike naše česte ponude mira. Doređ svega toga vlada se drži cilja što skorijeg općeg mira. Ova ne misli, kao što nije ni prije mislila, da postizanje tog cilja oteže kojekakvim osvajalačkim namjerama, te ostaje sve jednako pri uverenju, da su međunarodne pogodbe o razoružanju i odabrančkim sudovima najprikladniji osnovza općí mir. Što se tiče pregovora o miru s Rusijom, to je c. i k. vlada više puta izjavila, da ona ne teži za teritorijalnim tečevinama na troškove Rusije. O ovakove planove pregovori o miru neće se razbiti.

Slovo se naročito Poljske tiče, to c. i k. vlada smatra Poljsku kao samostalnu državu, koja ima da samostalno uredi svoje odnose s nama, pri čemu će se, naravno, i s naše strane ustupiti zakonodavnim zborovima obiju država monarhije ustavnim utjecajem na to uređenje. Stoga mi ni izdaleka ne mislimo da propisemo Poljskoj njen državni oblik i bilo koje odnose s nama. C. i k. vlada već se izjavila sporazumno, da se pučanstvo Poljske mora pripraviti, da plebiscitom na širokoj podlozi uredi svoj državni poredak, te je izrekla mnenje, da se to najbolje može učiniti u jednoj konstituanti izabranoj na širokom osnovu. C. i k. vlada izjavila se spremnom i da ugovori dobrih jamstava, kako bi pučanstvo Poljske odlučno sasvim slobodno, te da ova sloboda ne bude nikako suzavana od okupacijskih vlasti.

LOKIS.

Napisao Prosper Mérimée.

(Nastavak).

Doktor poklinao glamov, pomnivo razgledajući šaru čaške bordoskog vina što držaše u ruci. — Ovaki kakva me viđite, gospodine profesore, ja sam bio nađivđar kod Kaluške pukovnije. U Sevastopolju od jutra do noći odrezivamo ruke i noge; ne govorim Vam o bumbama koje su nam dolazile kao muhe na odrta konja; pa što! s jađnim stanom, s nevaljalom hranom, kako mi je onda bilo, nije mi se dosagjivalo kako ovde gdje ijem i pijem što se bolje može, gdje imam stan kao knez, gdje sam plaćen kao dvorski ljeđenik... Ali gdje je sloboda, moj mili gospodine?... Promislite da s onom hundobom ne ostaje mi jedan čas za mene!

— Jesu li je davno povjerili Vašemu iskušlju?

— Nijesu još dve godine; no ih ima barem dvadeset i sedam da je mahnita, od prije rođenja grofova. Nijesu Vam ovo kazali u Rosenju ili u Kovnu? Slušajte dakle, jer je taki slučaj da ču jednom o njemu napisati članak u Petrogradskom Liječničkom Časopisu. Mahnita je od straha...

— Od straha? Kako to može biti?

Što se je jedanput prepala. Ona je od obitelji Kejstutovo.... O! u ovaj kući ne vjenčavamo se nego sa svojom vrstom. (Mi polazimo, mi, od Gedenina.... Dakle, gospodine profesore, tri dana ili dva dana iza vjenčanja, koje se, zbijlo u ovom dvoru gdje sad objedivamo (u vaše zdravljie).... grof, otac ovoga sadašnjega, ide u lov. Naše su litvanske gospogje amazone, kako znate. Grofica ide i ona u lov... Ostaje natrag ili trči ispred lovaca... ne znam

Traženje ruske vlade da se napusti zapremljeno zemljiste, morala je c. i k. vlada svakako odbiti. Ali to nije ona učinila valjada s razloga, što smo vojničku okupaciju htjeli da upotrebitimo da iako sužavamo pravo samoodregrijavanja poljskog naroda, nego jedino s razloga, što buduć da se rat dalje ratuje na drugim frontama i što se unutrašnje prilike u Rusiji još nijesu učvrstile, nijesmo mogli da te krajeve napustimo a da ne ugrozimo naše vojničke interese. Ipak, u pitanju dokad će se ti krajevi zapraviti, mi nastojimo da se sporazumijemo sa ruskom vladom, te se nadamo da će to uz dobru volju i uspjeti.

Buduć da pri rješavanju svih ovih pitanja monarhiju ne vode nikakve sebične namjere i buduć da je ona gotova da dogeđe u susretu željama ruske vlade, to toliko koliko naši interesi dopuštaju, mi se tvrdio nadamo, da uz takvu dobru volju i na drugoj strani, pregovori se neće o taj pitanja razbiti.

Što se tiče pregovora sa ukrajinskom republikom, c. i k. vlada se veseli što može saopćiti, da su ovih pregovori vrlo dobro napredovali, tako da ima nade da će se brzo i povoljno dokončati.

C. i k. vlada priznaje, da patriotska pozrtvovost velikih pučkih masa, koje su od tri godine i po na ovamu ispunjavale u najtežim prilikama svoju dužnost kako na fronti tako i u zaleđu, sasvim opravdava želju, da pučanstvo i njegov prijatelji budu izvješćivani o toku pregovora o miru. Stoga c. i k. vladi nije ni na kraj pameti da sužava ustavni utjecaj delegacija i zakonodavnih zborova objitu država monarhije na našu spoljašnju politiku; ona je paće u svaku dobu spremna, da otvorenog obavješćuje izabrane narodne predstavnike o svojim namjerama i o toku pregovora. C. i k. vlada misli, da će izvješćivanje pučkih predstavnika o toku i rezultatu njenog nastojanja oko mira, učiniti da učvrsti nužno potuzdanje pučanstva u našu spoljašnju politiku.

Na kraju spomenuta već jučer objavljenu izjavu ministru spoljašnjih posala, koja kaže: «Pregovori sa predstvincima petrogradske i kijevske vlade u punom su jeku; nijehov je tok doista dug i težak. Ali je jamčim za to, da se mir s naše strane neće razbiti o osvajalačke namjere. Ja ne povlačim niti jedne riječi od onoga što sam iznio i zastupao kao program mira monarhije. Mi nista ne tražimo od Rusije, ni ustupanja zemljista, ni odšteta ratnih troškova; mi tražimo samo susjedski prijateljski odnos, koji se osniva na tvrdoj podlozi, koji će trajati i počivati na uzajamnom povjerenju.»

Na to ministar za prehranjuvanje Höfer učini nekoliko izjave, osobito o pitanju preuređenja snabdijevanja. Vlada je spremna da to učini. Želi da se proizvodnici izjednače sa ostalim pučanstvom već se naredbom udovoljilo. Uregije snabdijevanja na privatni račun već je u toku. Zemaljskim vlastima već se naredilo, da zatvore mlincije što se unajmljuju, i to gdje lokalni interesi dopuštaju da se takove mlinice, u kojima se pojavljuju neredovito, zatvore. Vlada će nastojati svim sredstvima što raspolaže, da se živež pravo i pojednako dijeli, i starće se za što bolje doavljanje živeža i za jedinstvenost opskrbnog pro-

mjera. Vlada radi najkrepće i, nadajmo se, ne bez pjeha oko toga, da u pregovorima sa ugarskom vladom i našim saveznicima postigne sporazumno skupnim djelovanjem boljih prilika u prehranjuvanju.

Zatim ministar unutrašnjih posala grof Toggenburg objasnjava vladino stajalište o reformi općinskog izbornog prava: on izjavlja, da je vlada, naročito s obzirom na požrtvovano držanje i razboriti skupni rad svih pučkih razreda za vrijeme rata, priznata da u tom pogledu demokratska načela, na kojima već se osniva izborni pravo za carevinsko vijeće, moraju dobiti izravno nego li dosad. Stoga će vlada čim prije prikazati zemaljskim Seborima one zakonske osnove, kojima će se moći ova namisao u djelu privesti. Prilagodivši je osobitom nacionalnim prilikama u pojedinim zemljama i popunivši je razmjernim izbornim pravom. Vlada obećaje da će krepko ići na ruku svim odnosnim projektima koji poteku iz autonome inicijative općina ili zemalja. Vlada pak izjavljuje, da nema načelnih protivština potvrgnjivanju saborskog rezolucija o reformi općinskog izbornog prava; koja se obzire na načela izbornog prava za carevinsko vijeće i koja obuhvaća razmjerno izborni pravo i obzire se na zahtjev ženskih djevula u javnom životu, što je inače opravdano njihovim sudjelovanjem u ratu.

Ministar za zemaljsku obranu Czapp izjavlja, da vlada priznaje, da je militariziranje ratnih prometa, koje je rat nametnuo, osjetno naškodio radništvu, u mnogom pogledu, naročito upogled radničkih stručnjackih organizacija. Buduć da je vojnički upravi u glavnome do toga, da spomenuti prometi mogu nesmetano i u potpuno opsegu raditi, dok spomenute štete nijesu s tim u neposrednoj svezu, to je vlada spremna da naročitim zakonom ukine mјere što spadaju u tako zvano militarizovanje, zakonom koji se obazice na osobite prilike ovoga rata te uređuje radničke prilike u tim prometima na osnovu čistog civilnog prava. Ovaj zakon, koji će zamjeniti civilnim keznenim sudovima kompetenciju vojničkih kaznenih sudova, prikazće se u najskorije vrijeme Zastupničkoj Kući.

Pošto je radnička deputacija izjavila, da će rezultat ovih dogovora saopćiti radničkim povjerenicima, ministar predsjednik izreče želju, da će ova objašnjenja umiriti radnike, te da će oni preuzeći prekinuti rad. Radi se o tome, da se upinju sve snage, kako bi se ovaj rat skratio, koji teško davi osobito široke mase pučanstva; mi svi jednakodoljno od srca želimo, da se ovaj rat čim prije i časno dokonča.

Pošto je dr. Adler zahvalio članovima vlade na njihovom trudu te obećao da će njihov odgovor odmah saopćiti radnicima, deputacija pogje na skupštini radničkih povjerenika, koja je, poslije izvještaja zast. Seitza i kratke rasprave, primila rezoluciju, kojom prima na znanje vladinu izjavu o pitanju mira, te uvaživši vladina obećanja u pitanju prehranjuvanja, demokratizacije općinskog izbornog prava, uvedenja prava glasovanja za ženskinje i ukinjenja militarizovanja ratnih prometa, preporuča austrijskim radnicima da odmah preuzmu radnju.

Neka bude hranjena na zdravom zraku, na selu, mlijeka raslavljena, kôdeine... Daruje se svakomu po sto rubalja. Nakon devet mjeseca grofica raga zdrava i jakoga djetića; a dobar prekret? Tu te hoću!, Dvaput više bijesni. Grof joj pokazuje sina. To svagda prouzrokuje nešto... u romanima. — Ubijte ga! ubijte zvijer! staje de volta; omala mu ne zavinu vratom. Poslijer onoga izmjene luda ili mahnita. Jako hlepni da se ubije sama. Treba je vezati kad se izvozi na štetinu. Hoće se tri snažne sluškinje da je drže. Ipak, gospodine profesore, pazite na ovu stvar: kad sam pokušao svaki način s njom i neće da me posluša, još nešto imam da je smirim. Prijetim joj da ču joj ostrici kose... Možda su joj negda bile jako lijepe. Sujetnost! eto posljednjeg ljudskog čuvtva što joj je stalno. Zar nije čudnovato? Da mogu kako hoću s njom postupati, može biti da bih je ozdravio.

— Kako to?

— Isprebjajući je. Ovakvo sam izlječio dvadeset seljakinja u nekom selu, gđe se pokaza ona čudna ruska ludoš, klič; jedna žena stane zavijati, i kuma joj zavija. Do tri dana zavija cijelo selo. Na silu bâta dobio sam ja. — Uzmite jarebice, vrlo su meke. — Grof nije nigda htio da pokušam.

— Kako! vi ste htjeli da pristane na tako grđno postupanje?

— O! za ono što poznaće mater, pa bi opet biste li Vi igda promislili, da se od straha može izgubiti pamet?

— Položaj grofićin bijaše strašan!... Naći se u šapunima onakove divlje zvijeri!

— No ipak joj se sin nije na nju vrgnuo. Nije

Pregovori o miru s Rusijom.

BREST-LITOVSKE, 19. Odbor za uređenje političkih i teritorijalnih pitanja nastavio je danas svoja vijećanja. O pitanju povratka čeljadi koja su se za vrijeme rata iselila iz zapremljenih krajeva, Kühlmann je izjavio, da su središnje vlasti u načelu složne s idejom o njihovu povratku te da bi praktično izvedenje ove stvari najbolje bilo da se povjeri odboru, koji se bavi razmjenom civilnih zaboravljenika. Pri pretresanju pitanja, kako se glasuje o državnoj budućnosti tih zapremljenih krajeva kojima Rusija priznaje pravo samoodregrijavanja, sa njemačke se strane istaknuto, da plebiscit, u tu svrhu predložen od ruske delegacije, ne odgovara stepenu razvitka onog pučanstva, te da bi zgodnije bilo, da se predstavnici zaborovi, koji u onim krajevima već postoje, prošire izborima na širok osnovu, i to tako, da ih se mogu smatrati kao prava predstavnštva svega pučanstva.

Na to Trockij opazi, da ruska delegacija ne misli tako o kulturnom stepenu onog pučanstva te da ostaje pri svome prijedlogu, da mora plebiscit održati o državnoj budućnosti onih zemalja.

U svome odgovoru Kühlmann novu podjeli na nastojanje središnjih vlasti, da priznaju širokim masama pučanstva sve to veći utjecaj na politiku. Sto se pak svakako mora paziti, to je da se udrži red da vrijeme prijelaznih prilika; što se mora sprečavati, to je da se revolucija ne protegne na one veći i tako od rata zadesene krajeve.

Dalje pretresanje ovoga pitanja bje odgojeno. Odbor je zatim stao da vijeća o obima onih teritorija, koji se tek kasnije imaju napustiti, buduć da im se mora pridržati odlučivanje o svojoj državnoj budućnosti. General Hofmann prikazuje karlu, na koj su odnosne oznake za zemaljske između Baltskog Mora i Brest-Litovskoga, s opaskom da krajevi na jugu od Brest-Litovskoga, po radi pregovora sa ukrajinskom delegacijom nijesu učetni u obzir. To je dalo povoda Trockome da opazi: da proces samoodregrijavanja Ukrajine još nije toliko napredovao, da se pitanje o omegajenju između ruske republike i ukrajinske republike može smatrati da je već rješeno. Te će granice odrediti volja širokih masa odnosnih pučanstava, dok u ruskom pojedinom slučaju trebaće jednog sporazuma između ruske i ukrajinske delegacije.

Tom prigodom grof Czernin iznese na pitanje o zemljistu što ga zaprema austro-ugarske teže te zamoli Trockoga, da razjasni, da li odnosni pregovori imaju voditi sa petrogradskom vladom ili, kako bi ukrajinska delegacija željela, samo sa ovom.

I na to Trockij odvraća, da se ukrajinskoj delegaciji ne može priznati pravo da samostalno pretresa o pitanje. Grof Czernin na to pridrža se da o ovom pitanju dalje raspreda, dok se ne razbrišti pitanje o kompetenciji između ruske i ukrajinske delegacije.

Na pitanje Kühlmannova odgovori Trockij, da kavkaska vojska mahom stoji pod zapovjedništvom ljudi, koji su svakako odani vijeću pučkih

još godinu da se je baš našao u istom položaju, te pomoći svoje

povjerenika, i da proglašenje finske neovisnosti nije izazvalo nikakvih promjena u pitanju o Aandskim otocima.

Na kraju sjednice Trockij izjavio, da on mora, iz razloga unutrašnje politike, krenuti u Petrograd za nedjelju dana od prilike. Buduć pak da se u raspravama odbora do kraja raspravio predmet u njegovim detaljima, to on predlaže, da se vijećanja odbora odgođe do 29. o. m. Megijutin predsjedanje ruske delegacije prelazi na gosp. Joffa.

Srednje su vlasti izrazile nadu, da će se po povratku Trockijevu postići potpuna složnost.

Pregovori s ukrajinskom delegacijom.

BREST-LITOVSK, 20. Austro-ugarska, njemačka i ukrajinska delegacija danas su odlučile, da krajem dosadašnjih pregovora izdaju ovo saopćenje: Dosadašnji pregovori, koji su se vodili između delegacije središnjih vlasti s jedne strane i ukrajinske pučke republike s druge, došli su do rezultata, da ima opravdane nade, da će se postići složnost o osnovima jednog ugovora o miru koji se ima sklopiti. Sa konstatovanjem glavnih poteza ugovora o miru, pregovori su doprići do jedne tačke, koja nameće delegaciji dužnost, da stupi u dodir s domaćim odgovornim vlastima. Jedan dio opunomoćnih predstavnika ima povoda da lično te vlasti izvijesti o toku pregovora i da dobije njihovo pristajanje na ovo što se dosad ugovorilo.

Sve se delegacije u tomu slažu, da nužni prekid pregovora može biti što moguće kraći. Oni su stoga jedni drugima obećali, da se opet sastanu u Brest-Litovskome, nekoliko dana poslije vijećanja kod Beča.

Predstavnici Ukrajine kreću noćas u Kijev, da izvijeste svoju vladu.

Đirzavni tajnik Kühlmann putuje s istog razloga danas u Berlin; da li će grof Czernin s obzirom na svoju slabo zdravlje, moći da krene u Beč, još se pravo ne zna.

BREST-LITOVSK, 20. Jutros i popodne bile su razne odborske sjednice sa ruskom i ukrajinskom delegacijom o trgovackim i pravnim poslovima.

Konstituantna skupština u Petrogradu.

PETROGRAD, 20. Vjest Agencije. Pošto je konstituantna skupština, poslije jedan sat i pohiđanja glasovala protiv izjave središnjeg odbora, boljševici su izšli iz dvorane. Skupština nije htjela da odobi način, kojim Sovjeti vode pregovore o miru.

U 4. s. izjutra mornari su raspustili skupštinsku skupštine.

Borbe po Petrograđkim ulicama.

AINSTERDAM, 20. Agencija Reuter javlja iz Petrograda, 18. o. m. Konstituantu otorio je u 4. s. popodne predsjednik središnjeg odbora svih Sovjeta, Sverdlov. Četiri sata prije jedne boljševičke čete „Saveza za obranu“ bješa napala konstituantu te skinula zastave. Na prvu zapovijed da se puca odazvala se momčad oko mitraljeza, ubivši mnogo osoba i ranivši ih mnogo, među kojima i nekoliko žene.

Za raspust zakonodavne skupštine:

PETROGRAD, 21. Vjest Agencije. Glavni odbor Sovjetar radnika, težaka i vojnika odlučio je na današnjoj izvanrednoj sjednici, da se zakonodavna skupština raspuni.

Bivši ministar Puriškević osuđen.

PETROGRAD, 20. (Reuter). Nekadašnji ministar Puriškević osuđen je na četiri godine prisilne radnje; ali ako on koncem godine izjaviti, na više nešta preduzimati protiv boljševika, da će mu se ostati dio kazne oprostiti.

Proglasena ništavost svih ruskih državnih zajmova.

PETROGRAD, 20. Vjest Agencije. Vijeće pučkih povjerenika primilo je dana 14. o. m. izdanu osnovu o proglašenju ništavosti svih izvanjskih i unutrašnjih ruskih državnih zajmova, počevši od 14. decembra.

Ukinuta obavezna vojnička služba u Rusiji.

STOCKHOLM, 20. Boljševici ukinuše obaveznu vojničku službu.

Japanska ratna lagja u Vladivostoku.

TOKIO, 20. (Reuter). Ratno ministarstvo javlja, da je jedna ratna lagja krenula u Vladivostok.

Radnički pokret.

Radnički sastanci u Beču.

BEČ, 21. Jučer su u Beču bile mnogobrojne skupštine radnika besposličara, u kojima su govorci preporečali da se preuzme radnja prema zaključcima povjerenikā. Skupštine su protekle bez incidenta.

BEČ, 21. Danas su novine počele iznova izlaziti. U velikom dijelu prometā radnja se preuzele. Nije bilo nikakvih incidenta.

Ministar predsjednik vit. Seidler vogjama njemačkih stranaka.

BEČ, 20. Jutros bio je kod ministra predsjednika Seidlera dogovor sa vogjama njemačkih stranaka: Pacherom, Gratzom, Sylvesterom, Urba-

slijepo oko. Razkrivi se i padne u nesvijest. Vjerujte, da je mojega junaka bio glavoljski strah i prvi put, i popio je pivo a nije se čuvao zato što je glavu izgubio i nije mu ostalo nego mehanično micanje kojega se nije ni stavlja. Do duše, gospodine profesore, ljudski stroj...

Gospodine doktore, reče sluga uljezavši u blagajnicu, Ždanova veli da gospoginja grofica neće da jede.

Gjavo je odnio! promrmlja doktor. Idem. Kad dam jesti onoj hudo, gospodine profesore, mogli bismo, ako Vam nije žao, poigrati preferans ili duračke?

Javih mu, da mi je žao što ne umijem igrat se, i pošto on otiče da viđi bolesnicu, prijeganj u svoju sobu i pisah gospodični Gertrudi. (Slijedi)

nom, Waldnerom i Wolffom o izjavi vlade radničkim povjerenicima upogled reforme općinskog izbornog prava. Ministar predsjednik reče, da s obzirom na požrtvovno držanje svih pučkih stališta za vrijeme rata, nije mogao, da ne prizna, da na polju općinskog izbornog prava demokratska načela moraju dolaziti jače do izražaja nego li dosad. Pri tome vlada, naravno, vrlo dobro zna, da svaka reforma izbornog prava ima u nas, pored demokratske, i nacionalnu stranu. Ovakom reformom mogli bi se u Austriji razmjeri nacionalne snage pomaknuti; radi toga ne smije se u Austriji nikako pitanje o izbornom pravu rješavati, a da se s njim ne riješi i po jedno părce nacionalnog pitanja. Sve se o tome radi, da se stvore takva jamstva, da će se postići željeni socijalni glavni cilj, i da će se neželjena nacionalna poređena posljedica po mogućnosti isključiti. Svaki razboriti političar razumije, da u krajnjima u kojima se više jezika govori, ne može biti izborne reforme bez stanovitog-nacionalnog uređenja.

Sto se tiče demokratskog razvijalca općinskog izbornog prava, kako ga žele radnici, niti u traženju radnika leži kojekav nacionalni prevrat, niti bi ga vlast mogla dopustiti. Da se ne i zamisliti, da bi se njemačkom narodu, jednom reformom, koja je u bilo kojoj svezu s ratom, učinila ma i najmanja nepravica. Stoga je vlada u svojoj izjavi radničkim predstavnicima izrijekom sebi pridžala, što su oni sasvim shvatili, da bi se reforma mogla izvesti jedino prilagođujući je posebnim nacionalnim prilikama u pojedinim zemljama.

Zastupnici Ceške, koji su na to došli, izjavile, da je za Cešku neophodna pretpostavka: čuvanje nacionalnog posjeda, nacionalna podjela i samouprava.

Zastupnička Kuća.

U odboru za predračun.

BEČ, 21. Predračunski odbor dovršio je raspravu o poglavljiju „Ministarstvo unutrašnjih posala“.

Naprema krčanskom socijalcu Miklasu, koji se tužio, da se u pregovorima sa socijalnim demokratima prešlo preko gragjanskih stranaka, ministar unutrašnjih posala Toggenburg podsjeti da on, da s obzirom na zamašaj bezposljenja, vlada je smatrala svojom dužnošću da stupi u pregovore sa ovlaštenim predstavnicima radnika, te naglasiti, da, tim vlada ne ide ni za čim drugim, već samo za općim dobrom. Uprav onim što su ministar predsjednik i vlada zapodjeli, išlo se posebno za tim da se odveć ne naškodi svim stalšima.

Što se na političkom polju obećalo, to se sastoji u tome, što će vlada nastojati da se sa najvećom pospješnošću dovrši već započete radnje, za koje razni temeljni poteci već su izvrgnuli. Na ovom polju neće se ništa oktroirati; uostalom ministar predsjednik će u sutrašnjoj sjednici Zastupničke Kuće učiniti izjavu i naglasiti da se ništa ne smije dogoditi, što bi moglo dati povoda opravdanju nacionalnim žalbama.

Izvještaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 19. 20. i 21. januara našle se u Objavitelju Dalmatinskom.

Poštreno podmorničko ratovanje.

BERLIN, 20. Jedna naša podmornica, pod zapovjedništvom podkapetena Tickmanna uništila je šest potpuno oboržanih parobroda od ukupnih 32.000 tona. Najveći je broj tih brodova potopljen u Irskom moru.

BEČ, 21. Ratnim mjerama središnjih vlasti uništeno je u decembru 1917 svega 702.000 nečistih tona neprijateljske trgovacke mornarice.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 20. Glavni stan, 19. januara.

Fronta u Palestini:

Neprijatelji se približio našim linijama na severu od El-Bire i zapremio jedan vidi na jugu od Dure; ali naša ga pješadija odmah preote.

Na Eufratu neprijateljska se letjelica moralu spustiti na naše linije; dva engleska oficira, koja su se na njih vozila, bježu zarobljeni. Na Tigrisu oteli smo neprijateljsku letjelicu.

Pregovori o miru.

«Fremdenblatt» upozoruje na posvemašnji novum, da se pregovori u Brest-Litovskom vode javno. To ragja posljedicom, da se javnost kalkada zavodi te misli, kada da se nepremostite poteškoće protive tome, da se završi djelo mira između Rusije i četvrtog rata.

List konstatuje zatim ovo: Valja dakle, da nesame svih krvili tumačenja, ustanoviti, da je vrhovna smjernica naših ratnih ciljeva, da dogje do mira bez aneksija, ostala nepromjenjena. Mi vodimo obrambeni rat te ne idemo ni za kakavim osvajanjima. Toga se načela danas držimo u Brest-Litovskom. Ako smo sa svoje strane odlučili da sebi ništa ne prisajedinimo to nam u drugu ruku ne može biti svejedno, u kojem će se stanju nalaziti zemlje, što se sad nalaze na našim granicama. Apsolutno ne kanimo na istoku od naših ceta zaposjednute krajeve utjeloviti našoj državi, ali ne smijemo trpti ništa, da u onim zemljama našem stanje, koje bi moglo biti za nas opasno. Ne ćemo da prisajedinimo, ali ne smijemo dopustiti ni toga, da ruska revolucija može na našim pogrančnim područjima preći na silovitu moralnu

list naglašuje po tom, da se tu radi o aktu samoobbrane, te da nam mir mora pružiti jamstvo, da na mjesto izvanjskih nemira, ne će stupiti unutrašnji, te da iskra s goruće kuće susjeda neće preskočiti na našu.

List zaključuje: Kod novog uređenja prilika, koje se sada obavlja poslije propasti ruske carevine, vrhovna je dužnost naših državnika, da se pobrinu za to, da nestane opasnosti koja prijeti s istoka. Niti aneksija sa strane Rusije, niti revolucija po Rusiji! Ni mi ne mislimo na to, da

proširimo svoje područje na trošak Rusije, ali što smijemo i moramo zahtijevati jest to, da mir s Rusijom ne pruži nikakve prilike, da k nama prihvati požar, koji je onđe buknuo.

Naši Dopisi

Imotski, 13 prosinca.

Danas se je odjelio od nas kotarski poglavdar gospodin Oskar Micula nakon šestogodišnjega upravljanja ovim poglavarstvom. Pred nekoliko dana oprostio se je s općinskim upraviteljstvom dirljivim pismom, zahvaljujući se na podupiranju u teškom zadatku upravljanja ovog opsežnog kota, osobito u najkritičnije vrijeme dugog i teškog rata, te zamolio da se isporuči njegov pozdrav putem sručju ove krajine, zeleći mu najstreniju budućnost.

Sa strane općinskog upraviteljstva i u ime općine usmeno su se s njime oprostili gospoda čelnika Vučemilović i predsjednik Jerković i zahvalili su mu se na radu učinjenom na dobrobit ovog krajnog, pokazujući se uvijek suradljiv koliko prama optični točkovi su.

Pratnjači se sa dobrim gospodinom poglavardom Miculom, općinsko upraviteljstvo i pučanstvo ove krajine nazivaju mu sretan put i izazivaju duboku zahvalnost na svemu, zeleći mu svaku dobro s najboljim zdravljem u stanju mira. Bog ga poživio!

DALMATINSKE VIESTI

Ukinuće prijekog suda u području c. i. vojničkog zapovj. u Mostaru.

Odredbom c. i. k. višeg zapovjedništva vojske ukinut je prijek sud, koji je bio u svoje doba proglašen za sve gragjanske osobe podvrgnute nadležnosti c. i. k. vojničkog zapovjednika u Mostaru.

Previšnje odlikovanje.

Njegovo se c. i. k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo uđeljiti zlatni krst za zasluge s krunom na traku kolajne za hrabrost finansijskom komesaru Angelu Kiriginu, u priznanje izvrsnog rada u osobitoj službi.

Za malu dječju.

Preuvišena gospogja Ana grofica Attems, koja materinski osjeća za svu nejaku i nevoljnju dječecu, što na bilo koji način trpi zbog današnjih preteških prilika, nastoji da pronlige načine, kako bi se što bolje moglo tim njezinim nevinim stvorovima u pomoći priteći, i jačnjim majkama, koje nijesu u stanju da svoju dječju paze i hrane kako bi valjalo, tešku brigu olakšati. Namjera je gospogje grofice da se ustvari u Zadru, zavod za sirotinjsku dojenčad, kao što su osnovani u drugim ovećim gradovima, a za to se već i čine nužne pripreme, no ova zamisao, moći će se ostvariti tek do kojih mjeseci.

Druga plemenita zamisao, za odrastavanje koje preuvišena gospogja Ana grofica Attems, koja materinski osjeća za svu nejaku i nevoljnju dječecu, što na bilo koji način trpi zbog današnjih preteških prilika, nastoji da pronlige načine, kako bi se što bolje moglo tim njezinim nevinim stvorovima u pomoći priteći, i jačnjim majkama, koje nijesu u stanju da svoju dječju paze i hrane kako bi valjalo, tešku brigu olakšati. Namjera je gospogje grofice da se ustvari u Zadru, zavod za sirotinjsku dojenčad, kao što su osnovani u drugim ovećim gradovima, a za to se već i čine nužne pripreme, no ova zamisao, moći će se ostvariti tek do kojih mjeseci.

Druga plemenita zamisao, za odrastavanje koje preuvišena gospogja Ana grofica Attems, koja materinski osjeća za svu nejaku i nevoljnju dječecu, što na bilo koji način trpi zbog današnjih preteških prilika, nastoji da pronlige načine, kako bi se što bolje moglo tim njezinim nevinim stvorovima u pomoći priteći, i jačnjim majkama, koje nijesu u stanju da svoju dječju paze i hrane kako bi valjalo, tešku brigu olakšati. Namjera je gospogje grofice da se ustvari u Zadru, zavod za sirotinjsku dojenčad, kao što su osnovani u drugim ovećim gradovima, a za to se već i čine nužne pripreme, no ova zamisao, moći će se ostvariti tek do kojih mjeseci.

Na 18 i 19. o. m. vodila se je rasprava

o u izgled; ali
sile, ili kad bi
zaprke, morao
niziti.
skog Vijeća, i u
z sumpora što
z prepustio za
toga rečenom
bit će povie-
su je djejstvije i
ešalju izravno
Zadru. Količina
kao i lani. Tko
g Poglavarstva

obzir natrijev
rmangan, prva
mangan grožđa
kojemu se
slati.

te predujmom:
fat i sivi sum-
ipermangan 5
razlika bit će

e u Trstu ispit
Za II. razred:
vić, Anton Pi-
Marcel Rosso,
iril Martinčić,
Tortora i

g potpredsjed-
og zatekla je
le preljubljene
imrla u Rabu,
sinu i ostala-

zajam.

I. ratni zajam

ravni poljski
ske poštanske
ljen za poljski

sprava protiv
ada radi zlo-

nik Vitez pl.
ao je c. k. I.
kriljnik se
kupio kuću i
je takozvani
č. pok. Bože,

ljenika, tako
ade okrivljene
rava na njivi

megu okri-
lići su naime
primjetili su
ore, dok je

ova i da on
če. Rano u
odluci poči-
log i volove,
Vrkića, te se
ut «Dražice»

zolver da se
kad bi mu
stigao

Jadre Čačić
račati i po-
njivi. Okri-
i da je go-
volarima da
tađoše tada
i ženi mu
suju Tađiju
kamenju, kova navali
revolver i
jodi. Zatim
pre volove-
lare, da ne
koraka
se odmah
lo časa iz-

na pitanja
prestupak
vor osudio

iv Jakovice
čina čedo-

sav. Grao-
k. Državni
d. r. Skvrce.

čina bio je
kovicu no-
om i da je
nečuće. To
išanog po-
jekom ih
dista

ki znakovi
rođila, to
morstva i

ekala je da
dijete nije
na pitanje
nije a sa
optuženici

O tac udavio svoju djecu.

Grozan se događaj slučio onomađne u Nerezicu na Braču. Ugleđni trgovac u Nerezicu Mate Keretić tu skoro otpušten od vojske, došta načitan i izobražen, udavio je svoga sina i kćer. Uzapćen i ođeven u Splejt sam je pripovijedao sucu, kako je i zašto grozno djelo počinio: Ja sam u vojsci razumio, da je u mene ušao vrag, i da svi moji moraju umrijeti u godinu i po. Zato sam uzeo dvije đeće, sina i čerku, od 6 i 9 godina, a rekao ženi da će s njima u Don Nike (vlč. dn. N. Miličević, stric njegove supruge). Ali mjesto u njega pošao sam na more, svukao se, a tako i djecu, pa svu u more, a ja sam ih držao. More je bilo uzburkano. U moru pokajao sam se, htio s đećem na kraj, ali more mi je bilo već do usta, te tako držeći đecu ova se ugušila, ja onesvijestio i valovi su nas bacili na žalo. Tu sam ostavio mrtvu đecu, obukao se i pošao na općinu da pošaljekog, da im se nebi približila kakova životinja.

Na primjedob: »Jađna đeca!« odgovara uviđeno jedno: Nijesu oni jađni, nego sretni; oni su sad u raju, iz njih sam istjerao vraga. A kad ko požali tužnu majku, off dobacuje: Zašto tužna, svejedno i ona mora da umre do godine i po, kao svi od naše porodice.

Ima još jednoga sina od 13 g. pa kaže, da je mislio i njega povesti, ali nije, jer da je on dosta pametan, pa ga je ostavio.

Kragje.

U Siveriću težak Ivić Ivan pok. Ivana uštedio K. 3.450 da kupi volove; dok on radi u ruđniku ukupao mu se neko u kuću i odnio mu sve pare, koje je bio u kući sakrio. Jađnik, dosjeti se istog dana da je okrajgaj, te prijavi stvar žandarmariji. Oruž. poštovljivo J. Schmid, koji poznavao svoje fiće, odmah posunjava na Ivića Antu Ilijina iz Tepljuha, te mu nagiće u dimnjaku kuće, pomno sakriven novac. J. Schmid svak ovam hvali. On je do sada u kralju vrijeme otkrio desetak vrlo smjelih kragija. Inače u drniškoj okolini nema dana, da se o kakvoj kragiji ne čuje. U Pakovu selu, nekom neštinom težaku otjerao neko sa paše do 60 ovaca. Do sad lupeži ni traga ni glasa. Po Miljevima kragje i lupeži su strah pučanstva. Suho meso s dima, pak blago, robu na sušili sve odnesu što im pod ruku dopane.

Da 14. o. m. neki lopovi obučeni po vojničku pokrali su krčmu Milice Grgić iz Baljkaja i odnijeli blizu 7000 K u banknotama, a 2000 u srebru. Jađna žena bila sama, pravili su u kuću, a kad se ona probušila i skočila, oni joj zaprijetili revolverom tako da je morala mučati.

I u Zadru se događaju kragje svake vrsti: U poznatoj trgovini gvožđa g. Crivelli u Zadru otkrivena je kragja. Malo po malo ukraden je predmet u vrijednosti od 50.000 K. Sumnja je pala na neke namještenike. — Tvrtci Biro i Paleka ukraden je pet vreća brašna. Jeđona je nagnjena u Olibu. Lupeži su u smještarskim kolima prevezli brašno do lagje.

U Spletu radi kragje šećera u grad. aprovizaciju do sada je zatvoreno, radi sumnje, desetak osoba.

Kovinski predmeti što ih treba predati.

Upozorujemo još jednom na dužnost predanja ovih kovinskih predmeta:

Treba predati: A. Predmete, što su u cijelini ili većim dijelom od bakra ili od bakrenih smjesa, i baš:

1. Svakovrsne šipke i cijevi što služe za prihvatanje, za zaštićivanje, za sagove, za zajvjeze, za otrake, za plahne, za kupanje, za ures, i za druge surhe, ujedno s nosačima, s inim sredstvima za prihvatanje, s kolutima, pa ručice i držala svake vrsti; 2. lim za obloživanje uglova, briđova, podnožja kile i obloge, naročito obloge, kojima su prevučeni predmeti grijanja; 3. ploče za imena, za reklamu, za orijentovanje (na pr. na spratovima), cimere (na pr. na briačnicama), pa druge tablice i znakove, uz to embleme, grbove, slova i brojke od kovine, više od 3 cm., pločice za označavanje ključeva što teže pojedine više od 10 grama, te druge pločice s brojkama (na pr. što su pribijene na vratima stana, soba i poviše njih); 4. nakite, opreme, sredstva za prihvatanje, kao što su kugle, puceta, lanci, koluti za privezivanje, prečage, prepone i takova šta; 5. rešetke, kao što su rešetke za zaštićivanje, za čišćenje nogu, za ograjivanje, za urešivanje, u koliko se predmeti nabrojeni pod tačkom 1) do 5) ne nalaze na spomenicima (kipovima, spomen-pločama i sličnim predmetima), pa nađale na pokućstvu, predmetima, što služe za rasvetu, ili na neznačnim predmetima uporabe; 6. pođnove što stoje ispred peći; 7. zvona s promjerom do 25 cm, praporce i kineska zvonca; 8. jednostavne sprave za pušenje i opreme pisače, kao što i drugu prostu robu što služi za kitnju (galanteriju), bez umetka od stakla, od kakve ruže ili od kakva dragocjena predmeta (roba može da bude glatka, livena, stičena, iztještena, valjana); 9. sudove za cujeće; 10. kuke (lenke), stupove i predmete o koja se vješaju odijela, klobuci, štapovi i kišobrani; 11. nameštane dučanskih izloga, kao što su stupovi, predmeti što služe da se o njih vješa roba, nosači, prečke, dušice za noge itd., izuzeši obloge portala (vratiju); 12. „ruže“, „ploče“ i in obloge, kojima je pokrta kiriđijska oprema, a đedu se tako skinuti, ali na način da se tijem stvar ne učini neupotrebljivom; 13. a) okove, kojima je obložena vozačka oprema (ružice, kolute, šiljke za ajmove od samara, kuke za ajmove, konjske glavice, verižice, kopče i slične okove); b) okove za pokućstvo; c) okove za šarke; d) kolute za cijevi, kojom odušuje dim, i ružice; e) pipe (pipe za čabrice, za baćve, cijevi za oči, u koliko se predmeti, nabrojeni pod a) do e), nalaze kod proizvođitelja ili trgovca ili u tujoj preporučenih službenih listovnih pošiljalaca. Pakete iz Monarhije za Ušće ocarinjuje carinski ured u Zemunu.

Pođ bakrenim smjerama razumijevaju se smjese od bakra s tutijom, s kositrom ili s nikelom, ili pak smjese od bakra s raznim spomenutim kovinama, kao što su imed, tombak, tuč, crveni lijev, novo srebro i njegovo posebne smjese (nikelin, thio, alpaka, argentan, alfenid, packfong).

B. Predmete od čistoga nikela, od čelikova lima, poplaćena nikelom, ili od aluminija, i to: Sve kućno posuđe, sve sprave za kuhanje, sve kuhinjske posuđe, posuđe što se radi na trpezi, uključujući pribore, zatim jedala, suge za piće, čabre i kade, naročito i tako zvanu „mjeđarsku robu“ (finije

predmete) izuzevši električne aparate za kuhanje. Izmjeru predmeta od čelikova lima, poplaćena nikelom, treba predati samo one što imaju 10% u kupne težine nikela ili veći sadržaj nikela. Dužnost predaje, gdje se radi predmetima od nikela, proteže se i na one predmete od nikela, što su prilikom ranijih predaja ostavljeni imaočima.

C. Provodne cijevi od kositra, Komadi spa- janja, sprave i in komadi sprava za pravljenje, pa i sprave za točenje piva.

Predmete, nabrojene u odsjeku I. i pod A 1) do 12) i pod B i C; 2. predmete, nabrojene u odsjeku I. pod A 13) a) do e), izuzevši jednu trećinu predmeta što su spomenuti pod A 13) e); 3. preostale zalihe predmeta, što su navedeni u § 1. ministarske naredbe 23. septembra 1915, L. D. Z. br. 283.

Tko drži u pohrani predmete za proizvodatelje i trgovce treba da izriči: 1. predmete, spomenute u odsjeku I. pod A 1) do 12) i pod B i C; 2. predmete, nabrojene u odsjeku I. pod A 13) a) do e); 3. preostale zalihe predmeta, što su navedeni u § 1. ministarske naredbe 23. septembra 1915, L. D. Z. br. 283.

Ne treba predati: 1. vijke (šarape), čavliće, klinčice, veružice za vješanje slika, kvake na škrinjama, kvake na predmetima pokućstva, pločice za brave na ornarima, verigé kuglaste, ovalne i u formi ruža; 2. predmete, što su tamo prevučeni žutom metalom, bakrom ili nikelom; 3. predmete, što su samo poplaćeni bakrom ili bakrenim smjesama; 4. predmete, što su od bakra ili od bakrenih smjesa, a ručno su djelovali, cezelovani su, urezani, urešeni, kiseljama izragljeni ili kovani na način, kako se kuju kovine u Damasku; 5. predmete, što su sastavni dio ili pribor mašinarnog namještaja obrta za proizvodnju; 6. predmete, što ih prijamno povjereno proglasi prijevo potrebnima.

Nego prijevo potreba može da se iznese samo u pogledu suga od nikela i u pogledu posugia od aluminija.

Ali imalac i takovih predmeta, što su sami za sebe potrebiti, mora da na vrijeme, prije dana predaje, ako mu je moguće, dobavi zamjenu za iste. U slučaju potrebe udjelit će prijumno povjereno priličan rok u svrhu da se nadeba naknadni predmeti, pa po tome i rok za potonju predaju. Ostavlji se imaoču trajno ili privremeno kakav predmet s razlogom potrebitnosti ili za svrhe da za nj nabavi zamjenu, uručit će mu se onda o tome posvjedočenje.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Prijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 9. prosinca do 15. prosinca 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj
Difterija	Knin	Knin	2 —
"	Split	Trogir	1 —
Djelega	Zadar	Zadar	1 —
tit	Kotor	Stolivo	1 —
Srdobolja	Hvar	Bogomolje	1 —
"	Zadar	Zadar	1 —
Trbušni	Dubrovnik	Dubrovnik	1 —
"	Hvar	Komiža	1 —
"	Knin	Driň	8 —
"	Split	Split	1 —
"	Zadar	Zadar	1 —

!) Odnosi se na vojničku osobu.

Nagjeni su ovi predmeti:

Jedan muški žepni sat od srebra.
Jedan srebrni sat za gospogiju sa poklopcom od madreperle.

Promet i trgovina.

Poštanski saobraćaj u Bukovini.

U Bukovini su preuzeli: listovni saobraćaj poštanski ured Petracuta a. S. i Karapčin a. Cz; novčani saobraćaj Czudin, Fundul-Moldovi i Ropčec, ovaj zadnji i ograničeni paketi saobraćaj; saobraćaj vrijednosnih pisama Breaza; listovni, novčani i ograničeni paketi saobraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama Karapezin a. S. i Weretenczka; vrijednosnih pisama Karapezin a. S. i Weretenczka; brzovojni službu za državne i službene brzovajke Ušće-Dutilla.

Poštanski saobraćaj u istočnoj Galiciji.

U istočnoj su Galiciji preuzeli saobraćaj vrijednosnih pisama pošt. ured Tarnopol, novčani saobraćaj i saobraćaj vrijednosnih pisama Byblos, Czerwonograd, Jagielnica, Striow, Zarudzie, Zborow i Budzanow. Ovaj zadnji ured i Denysov ograničeni paketi saobraćaj: privatni brzovajke

U austro-ugarskom upravnom području Srbiye bio je na 20. pros. decembra otvoren privatni poštanski saobraćaj u. i. etapi poštanskim uredima Ušće, koji se bavi primjanjem dopisnika, otvorenih pisama, pisama, tiskanicama i ogleda robe, a razdavanjem dopisnika, pisama, tiskanicama, novina, ogleda robe i paketa bez označene vrijednosti do 5 kg. Ovaj ured djeluje kao poljski poštanski ured za priključene mu čete, zapovjedništva, vlasti i zavode. Kao takav obavlja predaju i razdaju preporučenih službenih listovnih pošiljalaca. Pakete iz Monarhije za Ušće ocarinjuje carinski ured u Zemunu.

Trgovacka i obrtnička komora u Zadru

povolje posjednike receptisa «Cassa de Deponere» u Bukarestu, da u vlastitom interesu prijave svoje tražbine uz prikazanje odnosnih receptisa uredu «Schutzzelle für öster. Vermögen im Auslande, Beč i Stubenring 8.

Trgovacka i obrtnička komora javlja, da je bio produžen do 15. veljače rok određen za prijavu imetka pripadniku neprijateljskog inozemstva što se nalazi u Austriji i imetka austrijskih državljanina

što se nalazi u neprijateljskom inozemstvu. Prijavnice se dobivaju kod trgovacke i obrtničke komore.

Trgovacka i obrtnička komora u Zadru javlja, da ministarstvo trgovine, u interesu promicanja našega eksporta u Bugarsku, preporuča svim zanimanim tvrdkama, koje nemaju tamu svoja posebna zastupstva, da se zato obrate trgovackoj agenciji Krönig & Co. Sofija-Rusčuk.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

</div

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špeditorske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeku, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopel, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izrada.

Špediter i ovlašteni Trgovačko-Pomorski Meštar. ♦ ♦ ♦ ♦

Općinska štedionica u Drnišu

javlja svojim ulagačima, da od 1. siječnja 1918. ukamaće polugodišno uloške na štednju su

4 %

kao i pologe na tekući račun.

„BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

門門門門門

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicam

3³/₄ kamata.

門門門門門

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Nikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugia: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8.—. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10.— «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10.— Fotoafrofskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiran tablica za groblje sa i bez fotografije
= za dućane i za urede =

Električna Baterija Kr. 2.— komplet Kr. 4.50.

Diski stroj Meteor takog je hrv. pismom.

Dečata od gume i mjeđi.

Novosti Slika N. V. Cara KARLA I. u bojam, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvožđenom žicom 3 m/m kg. Kr. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

INTERESANTNA NOVOST!
za sve postolnice, postolare i t. d. uklanja sve
mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata
Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice
nevidiljiv pričvršćen na postol. Tih, lagani hod.
Duzanje isključeno. Može se lako pribiti i
odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija
zaštita za poplate.

Proizvaja se u 9 različitih
veličina t. j. u Er. 30, 32, 34,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena pojedinačnom paru uključivo vijke za pričvršćivanje Kr. 5.20.

Parovi šalju se na uzorak uz pouze
Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje
ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-Hercegovinu i Istru kod tvrtke BRAĆA KLEIN — ZADAR (Dalmacija).

Modre galice 98%

prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević — Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 12—12

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu
maće sve štedioničke uložke

od 15. prosinca 1916 do dalnjega
sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime
do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.